

le a Várhegy tövében, ahol ma is élnek. A pozsonyi gettó jiddisch-nyelve már most úgy alakult ki, hogy az oda telepített zsidók a pozsonyi középkori német nyelvet sajátították el, de nem teljes mértékben. A szókincsben számos héber szó maradt meg és több szláv szó keveredett a német nyelv szóanyagához, de a német nyelv elsajátítása különösen tökéletlen maradt a zenei hanglettségben és egyes hangok artikulációjában, minek folytán pl. az *ich*-szóból *jach*, a *milch*-szóból *mülach*, a *fertig*-ből *fattich* lett. Schwarz Elemér különösen Mieses elméletét cáfolta, mely a vallási elkülönülésből magyarázza a jiddisch-nyelv kialakulását. Szerinte a pozsonyi példa is azt bizonyítja, hogy itt csak tökéletlen nyelv-elsajátításról van szó, melyet az eredetileg beszélt nyelv öröklött ejtésmódja befolyásolt.

Schwarz Elemér tanulmányának szerintünk az a fontossága, hogy megnyitotta a magyarországi zsidó zsargon tudományos tanulmányozását. Nyelvészeink, kiknek érdeklődése jóformán csak az őskorra és a nyelvújításra szorítkozik, sajtáságos módon mindeddig csak nyelvhelyességi szempontból foglalkoztak a magyar zsidó zsargon szerepével. Pedig tapasztalásból tudjuk, mily széles távlatokra vezet ez a kérdés. A magyar főváros, sőt számos vidéki város nyelve is a zsidó zsargon állandó ostromának van kitéve és a pesti zsidó zsargonnal erősen telített jassz nyelv, melynek tréfás cinizmusa igen szugesztív hatású mint minden fővárosi argot, orfeumok, kuplák, színházak, zsidózó vicclapok, szobeszéd és az alacsonyabb néposztályok révén állandó áramlásban van az iskolai vagy a paraszti magyarság felé. Nemcsak a budapesti cselédek, hanem a művelt vagy félművelt középosztálybeliek nyelvén is hallunk számtalanszor zsargonhanghordozást, zsargonszavakat (fatig, Te jó Isten! stb.) Mindez természetesen a magyar nyelv szempontjából nyelvromlás, de mindamellett vagy talán ép ezért megérdemelne a tudományos tanulmányozást. Hangtani, mondatnani, szótári érdeklődés megtalálná benne számadását, de főleg a nyelvi élet társadalmi tényezőinek kinyomozása volna lebilincselő feladat, melynek megoldása a magyar nyelv élete szempontjából mindenesetre elsőrangú fontosságú volna. Reméljük, mihamar akad rá vállalkozó!

Eckhardt Sándor.

Színházi szemle.

Csiky Gergely *Nagymamá*-ját parádés címszerepe tartja műsoron, valameddig ennek kellő tekintélyü gazdája akad. Az alakot Prielle Kornélia finom lénye, öregkori gráciája ihlette, utána Blaha Lujza kedvessége ragyogott fel vele az ősz verőfényében, majd pedig — immár csaknem felszász előadás során — Rákosi Szidi adott neki a szöveg némi fakultasságán diadalmaskodó életet. Kettős jubileumán is ebben lépett most a közönség elé. Az ünnepi előadás a kilencvenes évek viseletébe öltöztette a szereplőket, ezzel a darab külsőleg is megkapta azt a kis patinát, amely mesebonyolítására és dialógusaira már amúgy is jócskán lerakódott. Rákosi Szidi ezúttal rációfolt arra a tapasztalatra, hogy az ilyen, hosszadalmas nyílt-színi ünnepléssel bevezetett estéken a kifárasztott jubilánsnak rendszerint már csak félereje marad a játékra: frissebb volt, mint valaha. Sőt mély meghatottsága mintha még valami külön zamatot vitt volna alakításába. A szép, harmonikus estének hangulata különben magával sodorta valamennyi játéktársát. Bajor Gizi, ki Márta szerepét már színpadi novicia korában is játszotta, megint alkalmat adott rá, hogy művészetének nemessé, bensővé éresét mintegy nyomon kövessük: mennyi mindenről lemondott ebben a szerepben, amit korábban *csinált*, mennyire az alak lelkét keresi most, kezdőkorához képest, amikor a szerep lehetőségeit igyekezett kimeríteni. Uray, Horváth, Kiss Irén, Pethes, Gabányi egytől-egyig becsülettel állnak a maguk helyén, a szereposztásnak csak egy tévedése van: a katonás, tűzrólpattant Piroska alakja szöges ellentétben áll Radó Mária elmosódó egyéniségével.

*

Schiller ifjonti szomorújátékának, az *Ármány és szerelem*-nek felújításán új szereplő csak egy volt: a Nemzeti Színház nemrég felszerelt forgószínpada. Ez most is jól bevált, a kilenc kép egymásutánjába nagy elevenség került s ez kihatott a játék ütemére is, melybe csupán a próbák elégtelen számával magyarázható szerep-akadók vittek valami vonatottságot. S a szöveg is nagyon rászorulna a fel-frissítésre, Paulay Edénnek a maga korában elfogadható fordítása ma már sehogy sem alkalmas rá, hogy Schiller

páthoszáról valódi fogalmat adjon. Pedig a nagyon avult műnek éppen ez a páthosz ad ma is értéket, benne az emberi egyenlőség láza s a fiatalos szerelme heve perzsel, ide költő szava kelene s Paulay költő nem volt. Az előadás a Nemzeti Színház átlag színvonalán mozog, ezen felül csak két nőszereplő emelkedik, kivált Ághy Erzsi, kinek tartózkodó, de nagyon mély-érzésű lényéhez kitűnően talál a boldogtalan kis Miller Lujza alakja s mellette Aczél Ilona, ki Lady Milfordban nagy művészi erővel érezteti a szerelmi féltékenységet és emberi jóság tusáját. A háttérből még bensőségével és finom mértéktartásával nagyon kiemelkedett Bodnár Jenő miniszterelnöki szolgálja, ki megrázóan éreztette ennek a nagy költő szívéből támadt alaknak tiborci vonásait.

*

A Vigszínháznak időrendben ezideig visszafelé haladó Molnár Ferenc-sorozatában most *Az ördög*-re került a sor. Egy negyedszázados írói pályának küszöbén áll ez a darab, stílusok nagy változása következett rá, ezeken átment maga a szerzője is, de ez a régi stílus ma is igazabban megnyilatkozási formája legújabb újdonságai javarészeként stílusánál. Azóta rengeteget tanult, de nagyon is elfelejtette — önmagát. *Az ördög*-ben erős lírai alap van, mely lépten-nyomon átüt az agyondekorált külsőn s ami benne ma is hat, az ennek a szívnek egy-egy dobbanása. Mert a virtuóz fogásokban a virtuozitást ma már alig látjuk, a fogásokat annál inkább. A híres levélírási jelenetnél most önkéntelenül arra gondolunk, hogy ilyesfélét már Schiller is megcsinált, éppen az *Ármány és szerelem*-ben, hol az ármányos Wurm diktálja az «ördögi» levelet, mely mássá sül el, mint aminek indul. A második felvonás nagy «kiseprési» jelene pedig ma már époló kényszeredettnek hat, mint akár mintái: Wilde színdarabjainak tűzijáték-produkciói. Hegedüs Gyula — ki erre a híres szerepre visszalátogatott három évtizedes régi szállására — most is lelke volt a játéknak. Nem csoda, hogy oly kiválólag beszélő-művészek, amilyen ő, annyira szívéhez nőtt ez az alak, mely a maga fantomszerűségében voltaképp nem is egyéb szóhoz jutott érzésnél és gondolatnál; Hegedüs amazt is, ezt is ragyogóan szólaltatja meg: az ő ajkán még fényt kap az is, ami a könyv lapján már foncsorát

veszti s vakulni kezd, mint a vásári tükör. Makay Margit Jolánja igen előkelő tónusú alakítás, a színház új tagja, Vértess Lajos, pedig a festőben bizonyult ismét pompásan beszélő, valóban férfias, minden primadonnáskodástól jólesően mentes színésznek. Gárdonyi megérezte, hogy a férj alakjához a maga kissé nyers színeit nem használhatja, nagy tartózkodásában aztán egy kissé színtelenné is vált. Simon Gizi a «szemtelen Elza» eljátszásához még túlságosan kezdő. Ez Molnárnak egyik legjobban meglátott alakja, jellemét két ágból sodorja, ezek közül Simon Gizi csak az egyiket fogta meg. Jó kislányt játszott, de a magára erőltetett «szemtelen»-séget sehogy sem láttuk rajta, akárhogy panaszkodott is e hibája miatt. Annál jobb volt Lázár Mária a modell szerepében, ennyire a maga helyén talán még sohasem láttuk. Most nem volt benne semmi merevség, egyé birt válni a rábizott alakkal s kiderült, hogy csendes humor is van benne. Róla a minap azt írtuk: bár csak kapna olyan feladatot, melyben sokat dicsért szépségén túl tehetségét is megmutathatja; ez a feladat nem is váratott magára sokáig.

*

Bethlen Margit grófnő egyik meséjében azt mondja, hogy a pokolban a szerelmet csak arra használják, hogy édességének emlékével gyötörjék az elkárhozottak lelkeit. A Vigszínházban most bemutatott első színdarabja, *A sűrke ruha*, arról a szerelemtől beszél, mely itt a földön dül és pusztít, mely biztos útja az elkárhozásnak s mely talán a pokol számára is csak gyötrelmes emléket termel.

Az a szomorú irónő, kit eddig meséből és novelláiból ismertünk, a színpadon már nem is szomorú, hanem szinte a kétségbeesésig dezilluzionált. Darabjának tengelyébe egy olyan aszszonyt állít, aki megalkuvást, egyezkedést nem ismer, valami cserepesajkú szomjúsággal, elcsitíthatatlan belső nyugtalansággal vágyakozik arra a bizonyos «grande passion»-ra, mely a hetedik mennyországba röppíthetné köznapi szürkésű és élménytelenségű kalitkájából s amikor a gyilkos valószínűleg döbbenve még a vágy életét hazugságát is elveszti: halálra ítéli magát. Ez a boldogtalan Klára a határozatlan tartalmú, gomolygó körvonalú «várakozások» asszonya, utálja a kalendáriumi évszakokhoz igazodó érzelmi

ellágyulásokat, ő — mondja magáról — nem akkor várja a nagy és szép fordulatokat, amikor tavasz van: neki akkor van tavasz, amikor vár valamit. S elpusztul, mihelyt nincs többé mit várnia.

Ezt az asszonytípust váltig ismerjük, inkább az irodalomból, mint az életből. Az irodalom azért alkalmasabb talaja, mert itt el lehet hanyagolni azt a százalékos életviszonylatot, mely a valóságban rendszerint mégis csak gátat vet e női típus végletes maga-kiélése elé. Bethlen Margit a maga hősnőjét szinte merőben kiemeli minden életviszonylatból, csak a belső életét figyeli, erre kívánja közönségének teljes figyelmét is irányítani. Színpadon ez kegyetlenül nehéz feladat s az írónő úgy fog hozzá, ahogy megoldása a legnehezebb: csekély változatú helyzetekben, Janus-arcú szimbolikus mondatokban nyit egy-egy rést Klára ösztönéletébe, hol az önmaga felszabadításáért való lázadózás az önmagán való ítélkezéssel egy tövön sarjad. Romain Rolland írta egyszer, hogy a «jogot a boldogsághoz!» közkeletű jelszavának ő mindig valami kelletlen mellézköngéjét is hallja: «jogot a mások boldogtalanságához!» A *szürke ruha* Klárája is valami ilyesfélének megsejtésével teszi le a maga belső szabadságharcának fegyvereit.

Hogy itt ütközetre valójában sor sem kerül, hogy a küzdelem még a világos gondolatok rétegébe sem igen jut fel, annyira a lélek homályos mélyén csirázik és érlelődik, abban az írónőnek a férj alakjáról való elgondolása is részes. Benne a férfi szerelmi kiszolgáltatottságának szimbolikus megtestesítőjét rajzolja, azt a minden másban tisztán és józanul látó, de ebben az egy vonatkozásban vakságra ítelt, sőt vakságra vágyó embert, aki refrénszerűen hajtogatja: az asszonyban sohasem lehetünk egészen bizonyosak — s legkevésbé ő maga akar bizonyos lenni. A bizonytalansággal lépten-nyomon alkuba bocsátkozik, szüksége van rá s ezt a darab döntő fordulatán az asszony is mintegy megéri; már az ajkán lebeg a vallomás, zaklatja a mindent meggyónás vágya, de elnémítja annak ösztönös megsejtése, hogy a férjnek «tisztá helyzet» teremtésére irányuló erőfeszítése voltaképp nem egyéb bármiféle tiszta helyzet teremtése ellen való tiltakozásnál. Ezért megy el Klára úgy, ahogy egy Kosztolányi-vers mondja: «csendbe, lopakodva, élő

titok egy még nagyobb titokba». A darab végén Béla, a férj, tehetetlenül dörömböl ennek a legvégső és legnagyobb titoknak kapuján.

A «harmadik»-nak, Károlynak alakját Bethlen Margit meglehetősen elnagyolta, ez alig egyéb afféle botlatóknél, mely a másik kettőnek útjába gördül. Az ő színpadi életében csak egyetlen drámai mozzanat akad, a darab zárószakaszában, az, hogy — hallgatnia kell, hogy megrendülésén nem könnyíthet szóval.

Az egész színmű tisztára szókra van bízva s a szók sem szabadulnak ki soha teljes lélegzetvétellel. Ez kemény próbája a beszélgetés készségének, kivált mivel külső motívumokkal, színpadi jövés-menéssel sincs alkalom újabb meg újabb táplálékot adni a dialógusnak. Ezért a szerző akárhányszor az élettelen tárgyakat vonja be mintegy cselekvő személyekül, ezekből teremt szimbolikus kaptatókat lelki problémáinak továbblendítéséhez. E szimbolumok bekapcsolásában, a megfelelő időpontban való, diszkrét és természetességgel adódó felhasználásában az írónő sok rátermettséget mutat.

A Vígszínház a maga nagy színpadán is meg bírta teremteni a darab hatásához múlthatatlanul szükséges kamara-előadás-hangulatot. Az előadók valódi iskolapéldáit nyújtották a színészi befelédolgozás művészetének. Gombaszögi Frida hajszálfinom árnyalatokkal rajzolta meg Klára alakját s azt is megvalósította, hogy ezekkel az árnyalatokkal a fejlődésnek és fokozatnak hatását keltse, midőn szólamát az érzelem elvi macacsságának egyetlen húrján kellett végigjátszania. A férj alakja színésziileg sokkal gazdagabb, Törzs Jenő egyéniségéhez meg épen kitűnően talál. Ezt a nagytehetségű művészt vígszínházi tagsága óta alig láttuk ennyire nekivaló feladatban, egyszerű volt és mélyérzésű, arcjátékában, szava-ejtésében mélyen meggyőző. Somlay tartózkodása is helyénvaló volt, ennek az alaknak a színmű terve értelmében is egy fél lépéssel a két proto-gonista mögött kell maradnia.

A Magyar Színház jól tette, hogy az eddig igen kevésbé ismert nevű Ujházy Györgynek *A Beleznay asszonyok* című vígjátékát bemutatta, nemcsak azért, mert a darab a kitűnő, csupa-lélek előadásban nyilvánvalóan «beüt», hanem azért is, mert szerzője érdemesnek

mutatkozik rá, hogy bemutatkozásának tapasztalatai átsegítsék a kezdő színpadi író nem egy tanácstalanságán. A vígjátéki s még inkább a bohózat felé hajló helyzetek iránt már most is szembetűnően fogékony; van természetes kedélye, szívből fakadó kedvessége; szinte érezzük, hogy fordulatainak valami diákos frissességgel ő maga örül legjobban, nem a közönségből akarja a jókedvet kierőszakolni — verejtékezve és egy szikrányi meggyőződés nélkül, mint «beérkezett» színpadi íróársainak legtöbbször.

Másik, fölöttébb rokonszenves vonása keresetlen magyarlelkűsége, képzelmenek és nyelvének fitogtatás nélküli gyökeressége. Magyar figuráit elfogultságig menő szeretettel szemlélteti, beszédekét áhitattal figyelni és hitelesen adja vissza, csak — egyelőre — a jellemük gyökeréig nem bír aláásni. Általán: az alakjai túlságosan egysíkúak és egyszólamúak, nincs lelki rétegződésük, ezért nincs valódi konfliktusuk sem, az ily egyszerű színeket igen könnyű összebékíteni, az írónak inkább azon kell mesterkednie, hogy ez a harmóniába-simulás túlságosan hamar be ne következék.

A Beleznay-Bán-család — anya, fiú és leány — csupa derék emberből áll. Egy rimini nyaralásuk kettős eljegyzéssel végződik: Pista egy angol ladyt szerez magának, Évi egy német ifjat. Édesanyjuk, kit özvegyiségre jutása óta régi udvarlója, a család legtekintélyesebb tagja, Beleznay-Bán András alispán úr, Júlia-napján évről-évre megkér, eddig azért nem mehetett férjhez, mert a gyermekek sorsát nem biztosította, most meg, hogy a kitartó kérő megint pontosan jelentkezik, kiderül, hogy ennek az akadálnak megszűntéből támadt még csak igazában akadály: mert hiába derék kislány az angol lady, hiába derék legény a német fiú, — nem magyarok, csak olyan jött-mentek s ebbe András úr bele nem törődhet. Ha az alispánnak ez a bogaras hajhatatlansága nem volna, az első felvonás végén szerencsésen révbe érnének. A második felvonás végére a szívvel-lélekkel magyarosodó jött-mentek már erősen megintgatják András bátyánk hadállását, teljes kapitulációra nyilván csak azért nem kerül sor, mert akkor meg itt végződnek a darab. De az újabb Júlia-nap csak a harmadik felvonásban következik el, vele az újabb, most már eredményes megkérés s végül — az

útban lévő kis magyar-német unoka főköthőjének készítése közben — a mama is beléphet a Beleznaynék sorába.

Ezek a «nemzetközi» bonyodalmak valami komolyabb drámai vihart nem kavarnak, a békés megoldást a szerző szerint ennek az áldott magyar földnek átalakító ereje segíti elő, de mi bizony — épen a szerző jóvoltából — már olasz ég alatt is olyanak ismerjük meg a Beleznay-családba cseppent két idegent, mint akiket a jó Isten is az alispán úr vejenék-menyének teremtett.

Nem is erősen vitatható «tétel»-ében van az új író ereje, inkább az ahhoz fűzött sok kedves ötletben, mulatságos fordulatban. Technikája is szinte a vakmerőségig egyszerű: jóformán pusztán abból áll, hogy változtatva hozza be párocskáit, de színpada mégis mindig eleven, közben pedig ügyesen, egyikét gyorsan felrakott, de találó színnel a háttérbe is el tud helyezni néhány friss epizódfigurát.

Mélyebbre hatolni a színészeknek sem igen nyílik alkalmuk, de valamennyien hálás játékszerepet kapnak. A Magyar Színház művészei kitűnően ki is aknázzák, amit kire-kire rábíztak. A hibátlanul egybevágó együttesben Berky Lili vezet a szépen elgondolt anyaszerepben. A szép elgondolást ő gyönyörű megjelenésével, okosságot és szívet sugárzó beszédével még szebbé teszi. A harmadik felvonás melankolikus mozzanataiban könnyűszerrel véghez viszi a nem mindennapi színpadi csodatételt: a nézőközönség «vígjátéki könyveinek» előcsalogatását. Hegedüs Gyula is magában hordja a gondjaira bízott alispánnak valamennyi hatásfeltételét: az úriás eleganciát, férfias magyarosságot és a túlságos komolyan nem veendő szigort. Kiss Ferenc — mondani is felesleges — teljes hitelt hordozója a szittyai-indulatoknak. Dénes György szeretetreméltó «német sógor». Tőkés Annából már Riminiben is erősen kiütöközik a kedves magyar menyecske, ha az alispán úr jobban szemügyre venné, nyomban eloszolhatna minden elvi aggodalma. Viszont a kis Beleznay Éva a fiatal, tehetséges Neményi Lili ábrázolásában akármilyen temperamentumos aszszonyka is, külsőre valahogyan nagyon kirí a származására annyira rátartós familiából. Az ilyesmit szóvátenni talán kritikusú udvariatlanság, de hiába, a színpadon a szem is azt kívánja látni, amit olyan hangsúlyosan emlegetnek.

Z. Molnár és Körmeny a második sorban is hozzájárultak ahhoz, hogy ebben a magyar ihletű darabban kabarézás helyett csakugyan magyar levegőt kapjunk.

Rédey Tivadar.

Pantomim-előadás. R. Szentpál Olga mozgásművészeti iskolája, melynek jeles színvonalát az állami színházak előadásain is nem egyszer alkalmunk volt megállapítani, most gazdag műsorú matinéen mutatkozott be. Megint méltányoltuk az intézet vezetőjének koreográfiai fantáziáját, melyet szerencsésen támogatott Jaschik Almos és Timár János jelmez-, maszk- és díszlettervező művésze. A közreműködők élén Bokor Kata, Pál Rózsi és Botka Lola halad, figyelemreméltó tehetség az egyetlen férfiszereplő, Sümeghy László is. A két utóbbinak *Arany maszkok* című száma egyike legeredetibb produkcióiknak. A Corelli-zenével aláfestett *Haláltánc* is finom elképzelésnek egyenértékű megoldása. Korb Flóra — az előadás vendége — öt új tánckompozícióját mutatta be, jórészt Chopin-értelmezéseket, ezekben a technikai készség meghaladta az egyénibb leleményt: Chopint itt inkább csak ritmikai ürügynek éreztük, semmint valódi ihletőnek. Nagy figyelmet keltett a műsor két pantomim-száma, ezek egyikét a *Háromszög* című bábjátékot mintha Jushnij Kék Madár-kabaréjából hozták volna, benne az ötlet uralkodik, egy kissé a mozgásművészet rovására. Koreográfiai alapul ennél alkalmasabb a *Holdleányok* című két jelenetes pantomimnak Dallos Sándortól, a tehetséges fiatal novellistától származó, megkapó szövege. Első szakasza az ember örök vágyódását szimbolizálja a titokzatos, idegen magasságok után, a második szakasz a Holdleányok epedő szomjúságában az irrealitás vergődését a földi, emberi valóság által való megváltódás után. Az egyik vágy époly hiábavaló, mint a másik: az ember elpusztul s vérével nem képes a dermedt lényeket megváltani, sőt a maga emberi szomorúságával megmérgezi őket. A kompozíció koreográfiai súlypontja a Holdleányok csoportjelenetein van, ezeket Szentpál Olga gazdag vonaljátékkal és képvaltozással oldotta meg, a könyörgő környezet reliefszerűsége vagy a véreltelt serlegek kiürítésének harmónikus összefogottsága a Dalcrose-irány legjobb színvonalán áll.

—r.

A pesti magyar és német színészet harea a Bach-korszakban.

A szabadságharc idején a pesti német színészet már lefelé menőben volt a lejtőn. Az utolsó csapat ép a szabadságharc mérte rá. Pest magyar és német színészei már rég harcban állott egymással; a harc most dőlt el épen; de itt már a magyarságé a diadal.

Mikor a Nemzeti Színház 1837-ben megnyílt, a német sajtó jóakarátú vállvegetéssel kezelte a magyar színészetet. A német társulat egyáltalában nem látott benne vetélytársat. Hisz' a német színészet ép ekkor a dicsőség és fény tetőpontján van. Operai előadásai naponta zsúfolt ház mellett folynak. Carl Henrietta vendég szerepel itt, a kor egyik legünnepelebb énekesnője, akit Lisszabontól Szentpétervárig minden nagy színpadon virágos fogadott; ugyanez év októberében már a pesti német színház szerződött tagja. A pesti német operai előadások egykorúak állítása szerint bármelyik udvari színházban megállották volna helyüket. Carl Henriettán kívül itt van Oberhoffer, az európai híru énekes. A drámai személyzet is kitűnő: itt találjuk Wagner Józsefet és Dettoir Lajost, akik a kor legjobb német Shakespeare-színészei közé tartoztak. A közönség szélesebb rétegeit leginkább vonzó bécsi bohózat virágjában van. Pest utcai azoktól a kupléktól hangosak, amelyeket esténként az ötletes, kifogyhatatlan humorú komikus, a népszerű Rott énekel a német színházban s a legkedvesebb bohózatok mondásai járkák a magyar társaságokban is. Mert ha az előkelőbb családok béreltek is páholyt a Nemzeti Színházban, nem igen jártak oda; Déryné azt jegyezte fel róluk, hogy a szobaleányokat küldik a páholyukba, a dámák maguk a német színházba mennek; Széchenyi István grófnak is van itt páholya s idejár esténként, de felesége a Nemzeti Színházat látogatja. A magyar előadásokra járn hazafias áldozat, s ha egyszer rászánják magukat az elmenésre a jó társaság nőtagjai, már számottartanak a «non-leány» névre s a költők dalban dicsőítik az áldozatért. Ha akkor azt mondja valaki, hogy pár esztendő muiva a nézőtér a német színházban üres lesz esténként és a hangadó ifjúság a magyar színházban dobálja a divatos énekesnők elé a nemzetiszínű szalagos babékoszorúkat, nem hitte volna el senki.